

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ТРЕТОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2022 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

През третото тримесечие на 2022 г. брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 3.3% в сравнение с третото тримесечие на 2021 г. и с 0.6% спрямо второто тримесечие на 2022 г. по сезонно изгладени данни.

През същия период брутната добавена стойност (БДС) се повишава с 3.1% на годишна база и с 0.6% на тримесечна база (данните са предварителни и сезонно изгладени).

Растежът на БДС се определя от увеличението при следните икономически дейности: Промисленост - 17.7%, Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности - 1.4%, Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа - 1.4%, Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения - 0.9%, Финансови и застрахователни дейности - 0.8% и Операции с недвижими имоти - 0.6%. Спад на годишна база е регистриран в Строителството с 13.4%, в Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство - с 0.7%, както и в Култура, спорт и други дейности - с 0.1%.

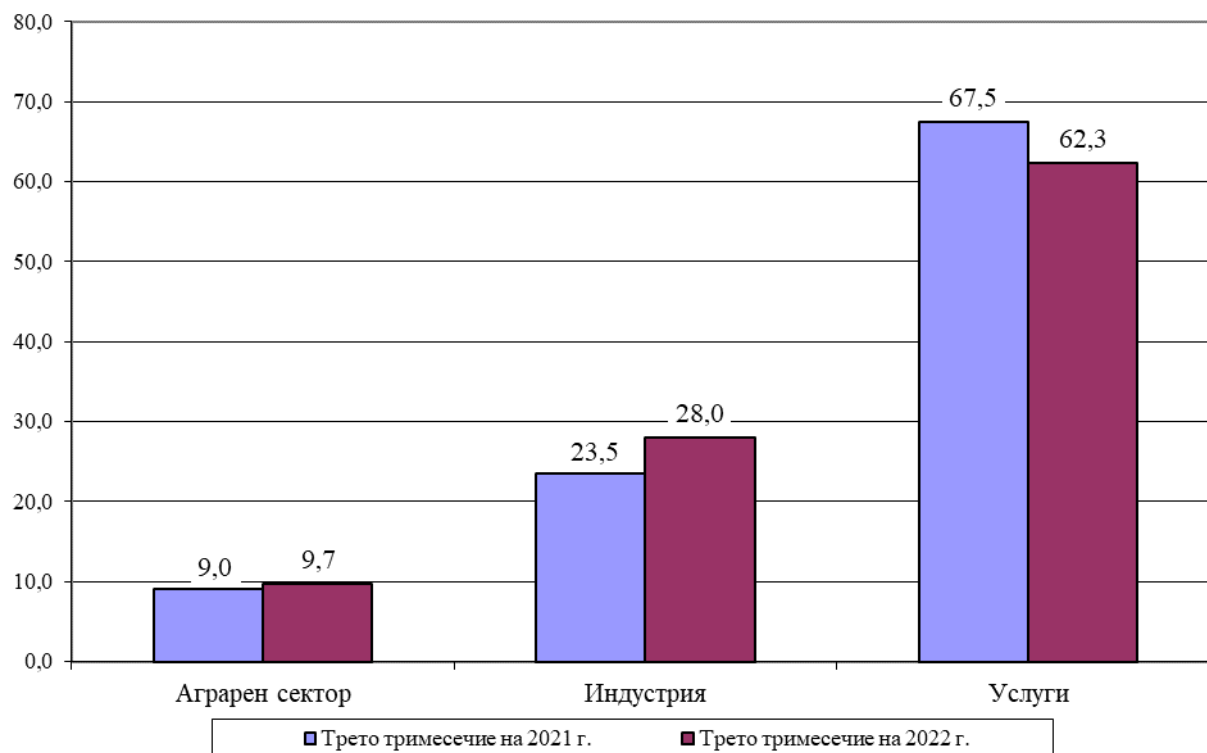
БВП в стойностен обем, текущи цени

През третото тримесечие на 2022 г. произведеният БВП възлиза на 44 959 млн. лв. по текущи цени според предварителните данни (табл. 1 от приложението). На човек от населението¹ се падат 6 601 лв. от стойностния обем на показателя. При среден за тримесечието валутен курс от 1.941935 лв. за 1 щатски долар БВП възлиза на 23 151 млн. долара и съответно на 3 399 долара на човек от населението. Преизчислен в евро, БВП е 22 987 млн. евро, като на човек от населението се падат 3 375 евро.

Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност (БДС) през третото тримесечие на 2022 г. възлиза на 39 530 млн. лв. по текущи цени.

¹ За повече информация виж Методологичните бележки на стр. 6.

Фиг. 1. Структура на брутната добавена стойност по икономически сектори през третите тримесечия на 2021 и 2022 година, %

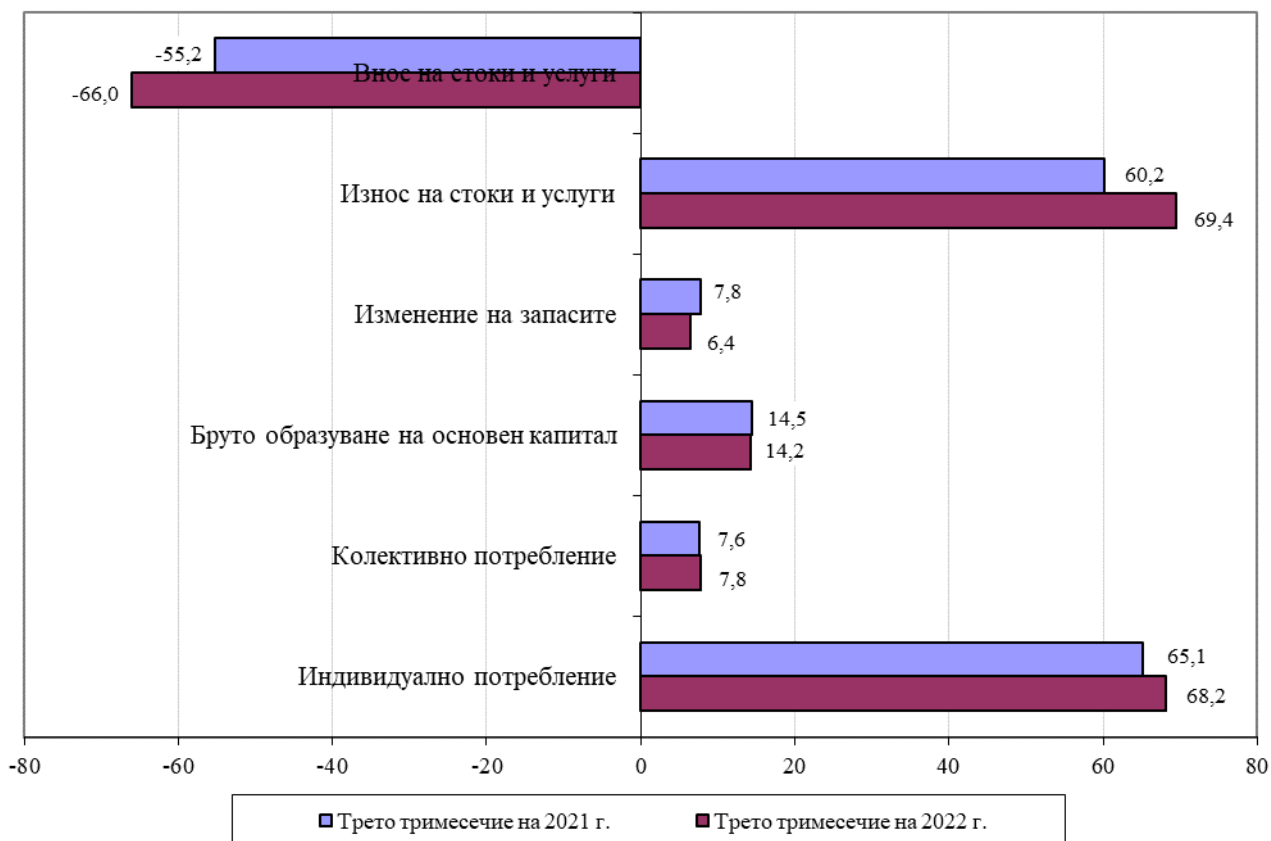

През третото тримесечие на 2022 г. относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката е 9.7%, като се увеличава с 0.7 процентни пункта спрямо третото тримесечие на 2021 година.

Индустриалният сектор увеличава относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 4.5 процентни пункта до 28%.

Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сектора на услугите, намалява до ниво от 62.3% през третото тримесечие на 2022 г. при 67.5% през третото тримесечие на 2021 година.

Фиг. 2. Компоненти на крайното използване на БВП през третите тримесечия на 2021 и 2022 година, %

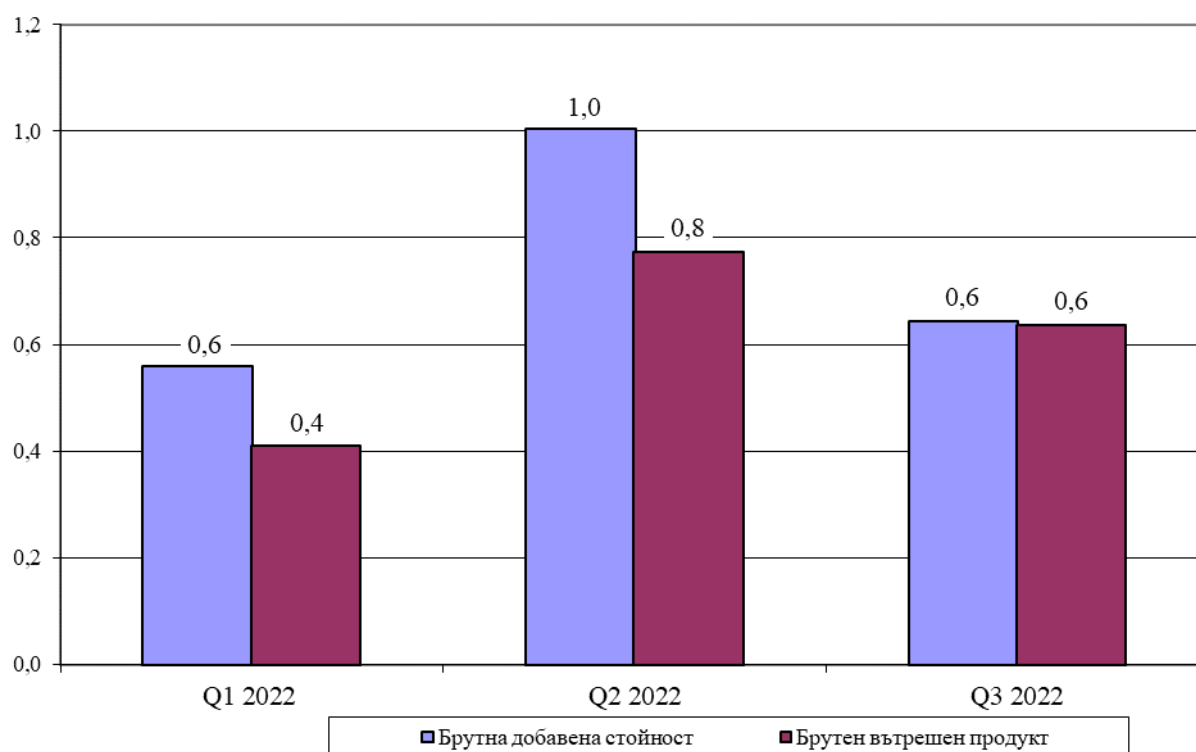
През третото тримесечие 2022 г. за крайно потребление се изразходват 76.0% от БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал) формират 14.2% от БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е положително.

Темп на прираст на БВП по сезонно изгладени данни

Тримесечни изменения

През третото тримесечие на 2022 г. БВП нараства с 0.6% спрямо предходното тримесечие според предварителните и сезонно изгладени данни (табл. 2 от приложението). Брутната добавена стойност в икономиката нараства с 0.6% на тримесечна база.

Фиг. 3. Темп на прираст на БВП и на БДС спрямо предходното тримесечие, в проценти

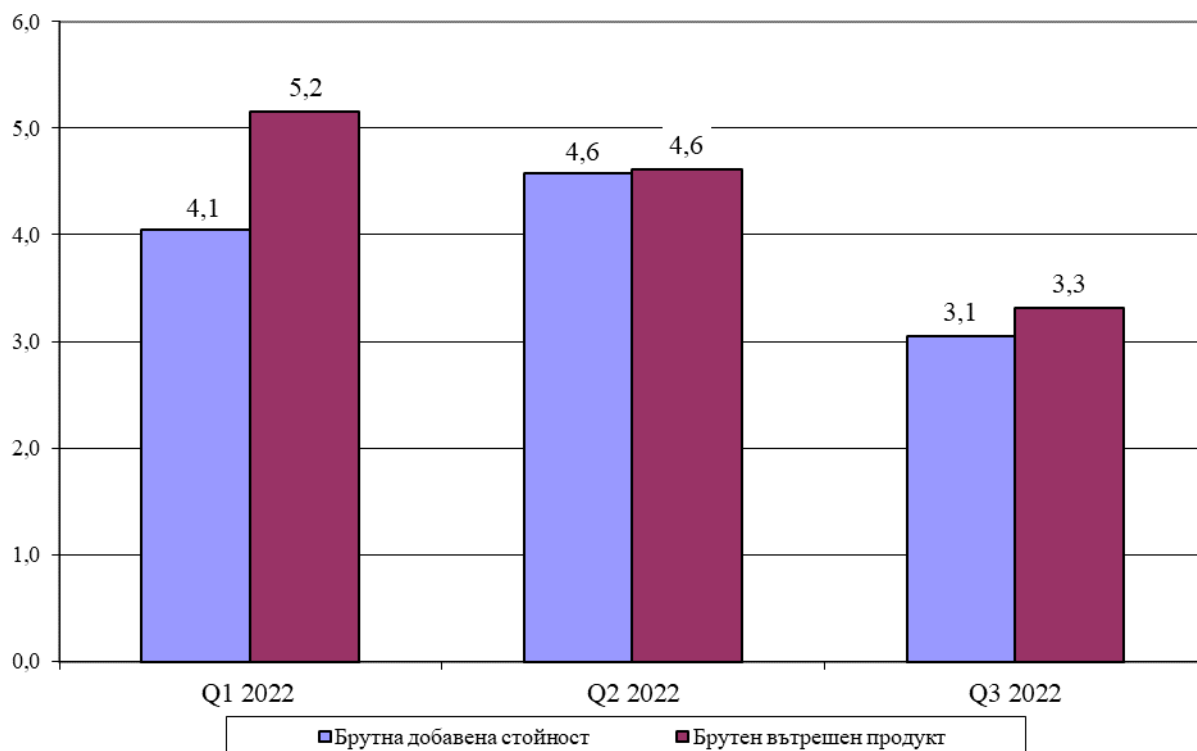

Сезонно изгладените данни за третото тримесечие на 2022 г. показват нарастване на крайното потребление с 1.0% спрямо предходното тримесечие. Износът на стоки и услуги увеличава равнището си с 0.5%, докато вносът на стоки и услуги намалява с 1.3%.

Годишни изменения

БВП нараства с 3.3%, а БДС - с 3.1% през третото тримесечие на 2022 г. в сравнение с третото тримесечие на 2021 г. според сезонно изгладените данни (табл. 2 от приложението).

Фиг. 4. Темп на прираст на БВП и на БДС спрямо съответното тримесечие на предходната година, в проценти

Растежът на БДС се определя от увеличението при следните икономически дейности: Промишленост - 17.7%, Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности - 1.4%, Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа - 1.4%, Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения - 0.9%, Финансови и застрахователни дейности - 0.8 % и Операции с недвижими имоти - 0.6 %.

Спад на годишна база е регистриран в Строителството с 13.4%, в Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство - с 0.7%, както и в Култура, спорт и други дейности - с 0.1%.

По отношение на компонентите на крайното използване влияние за регистрирания икономически ръст има крайното потребление с увеличение от 4.1%. През третото тримесечие на 2022 г. износът на стоки и услуги се увеличава с 11.1%, а вносът на стоки и услуги - с 9.3% в сравнение с третото тримесечие на 2021 г. по сезонно изгладени данни.

Методологични бележки

Тримесечните оценки на националните сметки за БВП и неговите компоненти се разработват в съответствие с методологическите принципи на Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз.

Изследването се провежда регулярно от 1996 година. Динамичните редове от данни по показатели са налични в сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Резултатите от изследването са предварителни. Те се основават на наличната месечна и тримесечна статистическа и административна информация и се актуализират ежегодно (9 месеца след края на отчетната година) с данни от годишните изчерпателни изследвания в областта на икономическата статистика, както и въз основа на актуализирана административна информация.

Брутният вътрешен продукт по пазарни цени е крайният резултат от производствената дейност на резидентните производствени единици. Той може да се дефинира по три начина:

- БВП е сума от брутната добавена стойност, създадена в икономиката, плюс данъците минус субсидиите върху продуктите.

- БВП е сума от крайно използваните продукти и услуги от резидентните единици плюс износа на стоки и услуги минус вноса на стоки и услуги.

- БВП е сума от компенсацията на наетите лица, нетните данъци върху производството и вноса, брутния опериращ излишък и смесения доход.

Брутната добавена стойност е разликата между произведената брутна продукция и междинните производствени разходи.

Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се осъществява с помощта на официално препоръчания от Евростат софтуерен продукт JDemetra+, при което се прилага алгоритъмът TRAMO/SEATS.

Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане.

Броят на населението към 30.09.2022 г. е изчислен на база данните от текущата демографска статистика към 31.12.2021 г. и естественото движение на населението до 30.09.2022 година. Населението към 31.12.2022 г. ще бъде изчислено въз основа на данните от преброяването през 2021 г. и естественото и механично движение на населението.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за трето тримесечие на 2022 г. по сезонно неизгладени данни

		Трето тримесечие на 2022 г.		
		стойностен обем в текущи цени, млн. лв.	относителен дял, %	
			в БДС	в БВП
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	39529.9	100.0	87.9
2	Аграрен сектор	3853.8	9.7	8.5
3	Индустрия	11059.7	28.0	24.6
4	Услуги	24616.4	62.3	54.8
5	Корективи	5428.8		12.1
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	44958.7		100.0
	<i>По елементи на крайното използване:</i>			
7	Крайно потребление (8+9)	34173.3		76.0
8	Индивидуално	30674.2		68.2
9	Колективно	3499.1		7.8
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	9273.7		20.6
11	В основен капитал	6370.0		14.2
12	Изменение на запасите	2903.7		6.4
13	Външнотърговско салдо (14 - 15)	1511.7		3.4
14	Износ на стоки и услуги	31196.7		69.4
15	Внос на стоки и услуги	29685.0		66.0
16	Статистическа разлика	0.0		0.0

Таблица 2

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		IV 2021	I 2022	II 2022	III 2022	IV 2021	I 2022	II 2022	III 2022
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори	0.8	0.6	1.0	0.6	11.7	4.1	4.6	3.1
2	Селско, горско и рибно стопанство	-1.5	-0.5	0.2	-0.7	30.8	3.3	1.1	-2.4
3	Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	16.2	0.4	0.8	0.1	18.6	16.5	18.5	17.7
4	Строителство	-15.7	1.5	0.7	0.6	-28.8	-8.1	-10.9	-13.4
5	Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	-0.1	-2.3	-3.4	5.2	17.8	5.0	2.5	-0.7
6	Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	0.5	0.0	0.2	0.2	4.4	2.5	1.6	0.9
7	Финансови и застрахователни дейности	1.2	-5.0	3.3	1.4	22.9	1.9	2.2	0.8
8	Операции с недвижими имоти	4.3	-3.6	-0.3	0.4	11.1	-0.4	0.1	0.6
9	Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	1.6	-3.3	3.3	-0.1	10.4	-2.9	1.2	1.4
10	Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	0.6	-0.1	0.9	0.1	1.9	1.5	2.3	1.4
11	Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	-0.6	0.7	-0.1	0.0	-0.8	-3.0	1.7	-0.1
12	Корективи	-1.4	3.6	-1.3	0.7	0.9	4.8	1.1	1.4
13	Брутен вътрешен продукт	1.5	0.4	0.8	0.6	7.6	5.2	4.6	3.3
	По елементи на крайното използване:								
14	Крайно потребление	1.2	1.0	0.9	1.0	7.2	5.4	5.1	4.1
15	Индивидуално	0.6	0.8	-0.1	1.9	8.4	5.6	3.9	3.3
16	Колективно	2.0	2.7	3.2	-0.4	-0.6	6.2	10.3	7.7
17	Бруто капиталобразуване	.	.	.	.	.	.	.	.
18	В основен капитал	-2.1	-1.3	-2.1	-0.7	-10.9	-9.0	-9.5	-6.1
19	Изменение на запасите	.	.	.	.	.	.	.	.
20	Външнотърговско салдо	.	.	.	.	.	.	.	.
21	Износ на стоки и услуги	3.5	3.9	2.7	0.5	9.4	4.2	8.5	11.1
22	Внос на стоки и услуги	1.5	8.1	0.9	-1.3	4.0	11.8	12.4	9.3

¹ Темпът на прираст е изчислен въз основа на сезонно изгладени верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2015 година.